

Kde směřjí modeláři létat v roce 2024?

Ing. Ladislav Keller

Rok se s rokem sešel a pro modeláře začíná další sezona, tentokrát 2024, a opět řešíme problém, kde se smí a kde nesmí s modely létat.

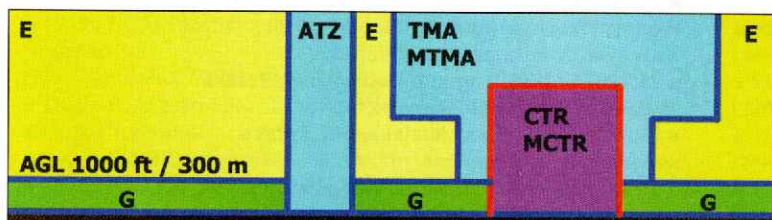
Než zahájím rozbor problematiky létání s modely, je nutné si připomenout některé důležité okolnosti, které současnému stavu možností létání s modely předcházely. Především na konci roku 2023 měla definitivně skončit platnost Předpisu L-2 Doplněk-X a Nařízení (EU) 2019/947 mělo začít platit i pro členy modelářských klubů a svazů schválených ÚCL (například SMČR – Svaz modelářů ČR). Vzhledem k tomu, že omezení vyplývající z Nařízení EU 2019/947 by byla pro celou řadu modelářských kategorií likvidační (například pro větroňáře), probíhala po celý rok jednání mezi Svazem modelářů a Úřadem pro civilní letectví (ÚCL) o podmínkách létání s modely v České republice. Jednání vyústila v Rozhodnutí Úřadu

pro civilní letectví, které bylo Svazu modelářů doručeno 27. prosince 2023 a platí od 1. ledna 2024 (rozhodnutí je zveřejněné na internetových stránkách Klubu leteckých modelářů ČR – KLeM). K tomu lze pouze dodat, že Svaz modelářů některé body rozhodnutí rozporuje, ale v době uzávěrky tohoto čísla RC revue nedošlo k žádným změnám.

Pro členy Svazu modelářů jsou podmínky létání s modely následující:

- Létat se smí pouze v dohledu pilota (VLOS – Visual Line of Sight – létání v dohledu pilota).
- Maximální výška letu je stanovena na 300m.
- Provoz bezpilotních systémů je i nadále možný s využitím Předpisu L2, Doplněk X, a to i po datech uvedených v Článku 2 tohoto doplněk.
- Provoz bezpilotních systémů musí být zároveň prováděn v souladu s Opatřením obecné povahy, kterým je zřízen omezený prostor LKR10 – UAS.

Rozdělení vzdušného prostoru

- Toto Oprávnění k provozu nenahrazuje platné provozní podmínky specifických oprávnění k provozu (tzn. vázaných na schválená místa provozu) vydaných jinému klubu nebo sdružení modelářů. V případě kolize provozních podmínek platí, že podmínky provozu stanovené v rámci specifického Oprávnění k provozu vydaného pro konkrétní schválené místo provozu mají nadřazený charakter.
- Minimální věk dálkově řídicího pilota není stanoven. V případě, že je dálkově řídicí pilot mladší 16 let, může pilotovat letadlo bez pilota na palubě pouze na základě souhlasu odpovědné osoby a pouze pod dohledem dálkově řídicího pilota staršího 16 let a naplňujícího požadavky jak tohoto Oprávnění, tak příslušné legislativy.

Až na určité výjimky se provoz modelů řídí pravidly uvedenými v přehledu zeměpisných zón pro bezpilotní systémy bez vlivu na klasický provoz s pilotem na palubě. Tyto zóny jsou uvedené na internetových stránkách ÚCL (Přehled zeměpisných zón pro bezpilotní systémy bez vlivu na klasický provoz s pilotem na palubě – Úřad pro civilní letectví caa.cz). Tyto zeměpisné zóny se dělí na zeměpisné zóny dočasného a trvalého charakteru, které se vztahují pouze na létání s bezpilotními letadly. Zeměpisné zóny dočasného charakteru jsou vyhlášované na dobu s přesným časovým vymezením a zeměpisné zóny trvalého charakteru nemají časové omezení. V době uzávěrky nebyly vyhlášené žádné zóny dočasného charakteru a zón trvalého charakteru bylo 21, a to LKR10-UAS a 20 zakázaných prostorů pro létání s UAS (LKP301 až LKP320), stanovených i NOOP – Návrhy opatření obecné povahy.

Informace o zeměpisných zónách pro létání s bezpilotními letadly lze nalézt na stránkách Letecké informační služby (<https://aim.rlp.cz/>), a to v Letecké informační příručce (AIP), VFR příručce,

nebo v AisView. Po rozkliknutí se objeví mapa ČR, kde jsou znázorněné ATZ, CTR a MCTR atd. v ČR. Na této mapě si každý pilot UA snadno najde místo, kde bude létat a jsou tam uvedena i omezení pro létání na daném místě.

LKP301 – LKP320

V těchto zónách je létání zakázané.

LKR10-UAS

Omezený prostor LKR10-UAS byl vyhlášen veřejnou vyhláškou Opatření obecné povahy ze dne 30. prosince 2020. Vyhláška byla novelizovaná 19. prosince 2023 a novelizace vešla v platnost 31. prosince 2023. Novelizovaná vyhláška je výrazně jednodušší než původní verze a byla z ní odstraněna celá řada nesmyslů. Tato vyhláška byla vydána v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/947, konkrétně jde o čl. 15 a čl. 21.

Prostor LKR10-UAS je horizontálně vymezený hranicemi České republiky a vertikálně sahá od zemského povrchu do letové hladiny FL660 což je 19800 m.

Kde lze s bezpilotními letadly (UA) létat?

S UA lze létat ve vzdušném prostoru třídy G, letištní provozní zóně (ATZ), řízeném okrsku (CTR) a vojenském řízeném okrsku (MCTR) – viz obrázek.

Vzdušný prostor třídy G

Vzdušný prostor třídy G sahá od zemského povrchu do výšky 300m. V prostoru třídy G se smí létat do výšky 120m nad zemí. Vzdušný prostor třídy G kopíruje terén. To znamená, že v kopcovitém a hornatém terénu prostor G sahá do výšky 300m nad vrcholem kopce nebo hory.

Modeláři, kteří jsou členové modelářského klubu nebo svazu, který je registrovaný na ÚCL (například Svaz modelářů), mohou létat do výšky, kterou si na ÚCL vyjednali (například členové Svazu modelářů mohou létat v prostoru třídy G do výšky 300 m). Ostatní modeláři mohou létat pouze do 120m nad zemí.

Letištní provozní zóna (ATZ)

Letištní provozní zóna je zřízena na letištích, kde není poskytována služba řízení letového provozu. Je vymezena horizon-

tálně kružnicí (nebo její částí) o poloměru 5,5 km od vztažného bodu letiště (přibližně jde o střed letiště). Tato letiště jsou uvedena v AIP část VFR-AD a mají čtyřpísmenné označení, například LKBE – Benešov.

Malé UA o hmotnosti menší než 0,91 kg mohou v ATZ létat bez koordinace, ovšem pouze do výšky 100 m nad zemí a mimo ochranná pásma letiště. UA o hmotnosti větší než 0,91 kg mohou létat v ATZ pouze na základě dohody s majitelem nebo provozovatelem letiště.

Důležitou okolností je, zda na letišti je, či není služba AFIS. Pokud je na letišti služba AFIS, lze létat do výšky dohodnuté s majitelem nebo provozovatelem letiště. V případě, že na letišti služba AFIS není, je opět nutné splnit požadavky majitele nebo provozovatele letiště a létat lze pouze do výšky 120 m nad zemí.

Registrované plochy SLZ (plochy určené pro provoz sportovních létajících zařízení)

Sportovní létající zařízení jsou maximálně dvoumístná letadla s maximální vzletovou hmotností do 600 kg – například ultralehká letadla, padákové kluzáky, závěsné kluzáky atp. Tyto plochy nemají ATZ. Tato letiště jsou uvedena v AIP část VFR-AD

a mají šestpísmenné označení, například LKBORE – Borek.

Okolo registrované plochy SLZ se smí s UA létat jen na základě splnění podmínek stanovených provozovatelem plochy a platí pravidla o přednosti (přednost má letadlo s pilotem na palubě) a piloti bezpilotních letadel jsou povinni létat tak, aby neohrožovali pilotovaná letadla. Bohužel není stanovené, do jaké vzdálenosti od vztažného bodu letiště tato omezení platí.

Řízený okrsek (CTR) a vojenský řízený okrsek (MCTR)

Řízený okrsek je vzdušný prostor okolo letiště, sahající od povrchu země do stanovené výšky. Horizontální hranice musí být nejméně 9,3 km od středu letiště.

Tato pasáž se týká modelářů létajících v blízkosti velkých civilních letišť (Praha, Brno, Ostrava atd.), továrních letišť (Vodochody, Kunovice) a vojenských letišť (Kbely, Čáslav, Náměšť, atp.).

Při létání v prostoru CTR a MCTR je důležitá vzdálenost od vztažného bodu letiště. Ve vzdálenosti 5 500 m od vztažného bodu letiště a větší je možné létat do výšky 100 m nebo do výšky, na které se provozovatelé UA dohodnou se službou řízení letového provozu (tzv. koordinační dohoda). Ve vzdálenosti menší než 5 500 m od vztažného bodu letiště, lze v CTR a MCTR létat pouze na základě povolení ÚCL.

Malé modely o hmotnosti do 0,91 kg mohou létat bez koordinace i v menší vzdálenosti, než je 5 500 m, ovšem pouze do výšky 100 m nad zemí a mimo ochranná pásma letiště.

Kde se s UA létat nesmí?

S UA se nesmí létat v zakázaných, nebezpečných a aktivovaných omezených, dočasně rezervovaných a dočasně vyhrazených prostorech (TSA a TRA), pokud ÚCL nepovolí jinak.

Informace o ostatních prostorech lze nalézt v AisView nebo v AIP v části ENR 5 Navigační výstrahy.

Některé prostory (zejména vojenské) se aktivují pouze občas. V takovém případě lze v těchto prostorech létat v době, kdy nejsou aktivované. Informace o aktivaci těchto prostorů lze zjistit telefonicky na stanovištích leto-

Předved' a prodej 2024

Sezonu na modelářském letišti Nesvačily v areálu veřejného letiště Benešov opět zahájí modelářský miniveletrh Předved' a prodej. V neděli 14. dubna na něm můžete nakoupit, co potřebujete, či prodat modely nebo příslušenství, které nejspíš už nebudete potřebovat. Areál bude otevřen od osmé hodiny ranní, po desáté pak bude slosování vstupenek (po 50 Kč) o pozornosti od našich partnerů. Podrobnosti na leteckymodelar.cz/nesvacily.

vých provozních služeb na letištích (Praha, Brno, Ostrava atd.), nebo na stránkách Letecké informační služby (<https://aim.rlp.cz/>), kde na hlavní stránce je ikona AUP/UUP. Po rozkliknutí se zobrazí tabulka, kde jsou uvedené informace o aktivaci TRA a TSA.

Ochranná pásma

Provoz UA v ochranných pásmech nadzemních dopravních staveb, nadzemních inženýrských sítí, nadzemních telekomunikačních sítí, uvnitř chráněných území, v okolí vodních zdrojů a objektů důležitých pro obranu státu je povolené pouze na základě povolení k provozu vydaného ÚCL. Provoz UA ve IV. zóně chráněné krajinné oblasti je možný bez povolení ÚCL

za podmínky, že činností nebudou rušeny chráněné druhy živočichů.

Hustě osídlený prostor (Congested area – HOP)

Pod pojmem Hustě osídlený prostor, rozumíme prostor, který je ve velkoměstě, městě nebo osadě používán převážně k bydlení, obchodním činnostem nebo rekreaci. Hustě obydlený prostor není definovaný jako třída nebo druh vzdušného prostoru.

Létání s UA v HOP je zakázané s výjimkou, že UA nepodléhá registraci (MTOM je menší než 250 g a není vybaveno žádným záznamovým zařízením – například kamerou) nebo na základě oprávnění ve specifické nebo certifikované kategorii vydaného ÚCL.

Přehled subjektů registrovaných na ÚCL:

<https://www.caa.cz/provoz/bezpilotni-letadla/prehled-subjektu/>

Stránky letecké informační služby:

<https://aim.rlp.cz/>

Aplikace DronView:

<https://dronview.rlp.cz/>

STUPARA

XI. ROČNÍK PRETEKOV MODELOV PARNÍKOV

20. APRÍLA 2024 O 10:00

V KAŠTIELSKOM PARKU V STUPAVE
PRETEKÝ JEDNOTLIVCOV A DRUŽSTIEV

